

ODESÍLATEL:

Mgr. Evžen Doležal
ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65
100 10 Praha 10

ADRESÁT:

Krajský úřad Jihomoravského kraje
Odbor územního plánování
a stavebního řádu
Žerotínovo náměstí 3
601 82 Brno

V Praze dne 26. února 2018
Č. j.: MZP/2017/710/3138
Vyřizuje: Ing. Dlouhá
Tel.: 267 122 314

Věc: Vyjádření MŽP k návrhu analytické části Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno

Dne 12. 12. 2017 obdrželo Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) žádost Krajského úřadu, Odboru územního plánování a stavebního řádu (dále jen „KÚ“) o připomínky k návrhu analytické části Územní studie nadřazené dálniční a silniční sítě v jádrovém území OB3 metropolitní rozvojové oblasti Brno (dále také „územní studie“). K uvedené žádosti sdělujeme následující.

Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů:

V části E. „Identifikace problémů a střetů v území vyvolaných navrženým řešením“ jsou mimo jiné popsány možné vlivy na lokality soustavy Natura 2000 a dálkové migrační koridory. Popis je pouze rámcový a neidentifikuje přímo potenciálně dotčené evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) s plánovanými stavbami, což považujeme za nedostatek a požadujeme přímo dotčené EVL identifikovat na základě průřezů územních střetů s koridory navrhovaných silnic a dálnic a do dokumentace doplnit. Současně požadujeme tyto střety a střety s dálkovými migračními koridory, které jsou ve zmíněné části popsány, zohlednit v kapitole E.4 „Závěr“ na str. 24 – 26, případně v dalších částech písemných podkladů studie.

Z hlediska zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOZPF“):

V předloženém dokumentu absentují údaje, které se týkají cílů ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“). Při tvorbě územně plánovacích podkladů jsou pořizovatelé a projektanti povinni řídit se zásadami ochrany ZPF – viz § 4 zákona ZOZPF a navrhnout a zdůvodnit takové řešení, které je z hlediska ochrany ZPF nejvýhodnější. Přitom dle § 5 ZOZPF musí vyhodnotit předpokládané důsledky navrhovaného řešení na ZPF, a to zpravidla ve srovnání s jiným možným řešením.

V řešeném dokumentu ovšem nejsou zásady ochrany ZPF žádným způsobem reflektovány.

Požadujeme zaměřit se především na posouzení nutnosti odejmutí ploch ze ZPF, snížení velikosti záborů na minimum, posouzení veřejného zájmu, který výrazně převažuje nad zájmem ochrany ZPF v případě vymezených ploch nacházejících se v I. a II. třídě ochrany a posouzení vhodnosti jednotlivých variant tras řešených záměrů ve vztahu k ochraně ZPF.

Z hlediska zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“):

Z textu není jasné, jaký zdroj dat byl použit, pouze v jednom případě je odkazováno na již neplatný dokument – Integrovaný program ke zlepšení kvality ovzduší Jihomoravského kraje. Upozorňujeme, že tento byl nahrazen Programy zlepšování kvality ovzduší pro zónu Jihovýchod a aglomeraci Brno, vydanými v červnu 2016 a požadujeme, aby z nich bylo i vycházeno při přípravě tohoto dokumentu. Kromě platných koncepčních dokumentů požadujeme vycházet rovněž z aktuálních dat o kvalitě ovzduší a zdrojích znečišťování dostupných na webových stránkách Českého hydrometeorologického ústavu (http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/ozko_CZ.html).

Požadujeme v hodnocení uvést rovněž souhrnnou informaci o tom, na jaké celkové ploše v rámci variantními záměry dotčeného území dochází k překračování platných imisních limitů pro relevantní znečišťující látky (minimálně tedy pro suspendované částice PM10 a PM2,5, NO2, BaP), které mají stanoven imisní limit v příloze č. 1 zákona o ochraně ovzduší. V dokumentu je uvedena informace o úrovních znečištění pouze pro celý Jihomoravský kraj, což však může být zavádějící, neboť variantními záměry dotčené oblasti patří v rámci celého Jihomoravského kraje právě k nejzatíženějším z hlediska kvality ovzduší. Zároveň považujeme za vhodné v přiložených obrázcích zvýraznit oblasti, v nichž budou umístěny jednotlivé varianty záměrů tak, aby bylo jasné, jaké úrovně znečištění jsou aktuálně v oblastech potenciálně v budoucnu dotčených některou z variant záměru. Dále upozorňujeme, že v části C. „Charakteristiky životního prostředí a lidského zdraví“ je v názvu obrázků C8 – C12 uveden termín „území se zhoršenou kvalitou ovzduší“, který však v současné době platná legislativa (tj. zákon o ochraně ovzduší), již nepoužívá. Považujeme za vhodné toto upravit, stejně jako legendu obrázku (resp. odstranit termín „OZKO“).

Kromě výše uvedeného uplatňujeme následující formální připomínku. Upozorňujeme na dvakrát se opakující odstavec v části C. „Charakteristiky životního prostředí a lidského zdraví“ na str. 29, počínající slova „Tuhé znečišťující látky jsou ...“.

Dále uvádíme souhrn požadavků na zpracování rozptylové studie, která má být zpracována v následující fázi a která je klíčová pro výběr vhodné varianty záměru.

Rozptylová studie by měla být zpracována v souladu s přílohou č. 15 vyhlášky č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů a dále v souladu s metodickým pokynem odboru ochrany ovzduší pro vypracování rozptylových studií. V rámci zpracování rozptylového modelu znečišťujících látek upozorňujeme na nutnost použití aktuálně platných větrných růžic pro příslušná území, spolu s uvedením jejich autora, data zpracování a území, k němuž se vztahují. V rámci výpočtů variant

budoucího stavu považujeme za vhodné do těchto zahrnout také stavby v současné době plánované v platné územně plánovací dokumentaci, projektové dokumentaci či stavby již povolené (tzv. invariantní prvky). Kromě tabulek s informacemi o procentuálním zastoupení ploch s překročením imisních limitů dle jednotlivých měst včetně údajů o počtu exponovaných obyvatel, požadujeme pro jednotlivé varianty v rámci rozptylové studie uvést rovněž tabulky s uvedením koncentrací znečišťujících látek v jednotlivých referenčních bodech.

V rámci grafického vyhodnocení požadujeme uvést (prostřednictvím map znečištění), jak se jednotlivé varianty projeví na úrovních znečištění ovzduší rovněž v širším okolí záměru a zda snížení koncentrací znečišťujících látek v jedné lokalitě není kompenzováno výraznějším nárůstem v jiné lokalitě, přičemž při posuzování závažnosti těchto změn bude kladen důraz na hustotu osídlení hodnocených lokalit. Toto hodnocení poskytne např. informaci o snížení úrovně znečištění ovzduší v lokalitách, ze kterých bude doprava (vlivem realizace záměru) odvedena.

Považujeme za nezbytné provést vyhodnocení imisního zatížení rovněž formou tabulky (nikoli pouze graficky prostřednictvím map znečištění) a rovněž s uvedením odhadovaných úrovní znečištění v absolutních hodnotách (resp. s uvedením předpokládaných koncentrací znečišťujících látek ve výhledovém stavu) v jednotlivých referenčních bodech. V rámci rozptylové studie dále považujeme za nezbytné provést výpočty změn v úrovních znečištění rovněž v důsledku případné realizace technických opatření u jednotlivých variant. Tzn., že je třeba provést pro každou variantu rozvahu, jaká technická opatření a v jakých úsecích mohou být realizována (např. ve vybraných úsecích s obytnou zástavbou vybudování ochranných stěn či vedení komunikace v tunelu, příp. výsadba izolační zeleně) a následně vypočítat, jak se existence těchto opatření promítne do očekávaných úrovní znečištění příslušné varianty. Tyto výsledky by následně měly hrát klíčovou roli při výběru vhodné varianty. Zároveň považujeme za nezbytné navrhnout vhodná kompenzační opatření v případě, že bude nutné je na základě výsledků rozptylové studie realizovat, v souladu s §11 odst. 5 zákona o ochraně ovzduší.

Dále uvádíme doporučení pro výběr vhodné varianty z hlediska ochrany ovzduší. V návaznosti na výsledky rozptylové studie požadujeme při výběru vhodné varianty a následně při její realizaci dodržovat ustanovení E.4.1., resp. E.3.1. Programu zlepšování kvality ovzduší zóny Jihomoravský kraj, resp. aglomerace Brno, týkající se nových dopravních projektů. Podle tohoto je třeba při povolování nových komunikací v lokalitách s překročenými imisními limity znečištění ovzduší realizovat v nejvyšší možné míře technická nebo kompenzační opatření, která zajistí, že v obytné zástavbě nedojde ke zhoršení imisní zátěže v porovnání s výchozím stavem.

Dále upozorňujeme, že výše uvedené programy zlepšování kvality ovzduší stanoví emisní stropy pro dopravu pro město Brno a území obcí s rozšířenou působností Slavkov u Brna a Šlapanice, které jsou pro orgány veřejné správy závazné. Ačkoli navrhované varianty budou představovat spíše přínos z hlediska plnění výše uvedených emisních stropů, považujeme za nezbytné při výběru konečné varianty zohlednit rovněž nutnost jejich plnění počínaje rokem 2020.

Mgr. Evžen Doležal v.r.

Na vědomí: (odesláno VS pod č. j. ENV/2018/VS/6428)

- Odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků
- Odbor obecné ochrany přírody a krajiny
- Odbor ochrany ovzduší
- Odbor výkonu státní správy VII